

KS.2015.120**KS § 159**

Från enskilt huvudmannaskap till kommunalt huvudmannaskap

Sedan kommunsammanslagningen år 1974 är Ale kommuns vägnät inom detaljplanelagt område uppbyggt av en blandning av kommunalt och enskilt huvudmannaskap. Ett problem med att enskilda vägföreningar styr vägarna i tätort är svårigheter med att upprätta trafiksäkerhetsåtgärder eftersom oklarheter ligger i vem som ska finansiera dessa. Flera av vägföreningarnas vägar trafikeras även av kollektivtrafik vilket då bidrar till allmännyttan i kommunen och bör därför ligga under kommunens ansvar. Om kommunen tar över väghållaransvaret innebär det större möjligheter att utforma vägnätet för att uppfylla de trafiksäkerhetsmål som finns i kommunen. Det innebär också att kommunen kan göra investeringar för ökad trafiksäkerhet i områden som idag är inom det enskilda vägnätet.

I Ale kommun finns det idag ca 150 detaljplaner som har ett enskilt huvudmannaskap. För att undvika att ändra alla dessa planer vid ett övertagande av enskild allmän plats, föreslås att ändringen sker med en ny detaljplan per samhälle, där all enskild allmän platsmark ingår. Resultatet blir att endast 8 nya detaljplaner behöver skapas, en per ort, som alternativ till att ändra ca 150 detaljplaner. Metoden möjliggör att övertagandeprocessen då kan planeras att genomföras under en 10 års period.

Det ekonomiska resursbehovet för ett kommunalt övertagande av enskild allmän platsmark består både av engångskostnader och ökade löpande kostnader. Engångskostnaderna består utav upprustningskostnad för vägar, administrativa kostnader, detaljplanekostnader och förrätningskostnader. De ökade löpande kostnaderna är drift och underhållskostnader för de utökade skötselområdet som övertagandet medför.

För att ändra huvudmannaskapet till kommunalt utan att ta över en stor underhållsskuld från vägföreningarna så krävs det att vissa vägar genomgår en upprustning. Upprustningskostnaden för de enskilda vägarna motsvarar vägföreningens underhållsskuld som är skador och eftersatt underhåll på de enskilda vägnätet. Samtidigt är kommunen initiativtagare till övertagandet och kommunens vägstandard kan i vissa fall uppfattas som högre än vad vägföreningarna eftersträvar. Därför finns argument för att upprustningskostnaden samfinansieras av kommunen och vägföreningarna. Ett upprustningsbidrag på 50 % kan motivera vägföreningarna att påbörja en upprustning inför ett kommunalt övertagande och på så sätt understödja övertagandeprocessen. Upprustningsbidraget påverkar också direkt engångskostnaden per andelsägare vilket kan motivera den enskilde fastighetsägaren att ställa sig positiv till övertagandet.

Utöver upprustningskostnaderna tillkommer administrativa kostnader för detaljplanearbete och omförrättning av vägföreningarna. Eftersom Ale kommun driver den administrativa processen för övertagandet av enskild allmän platsmark är det skäligt att kommunen finansierar de administrativa kostnaderna på ca 3 mkr. som uppstår. Den totala engångskostnaden för övertagandeprocessen är uppskattad till ca 25 mkr. Varav 22 mkr kan fördelas mellan kommunen och vägföreningarna.

Justerandes sign.		Utdragsbestyrkande

De ökade löpande kostnaderna är en kostnad som kommer att finansieras av skattecronan. Sammanlagd drift och underhållskostnad för de enskilda vägarna är beräknad till 6,1 mkr/per år.

Ärendet har under våren 2015 legat under politisk beredning och samhällsbyggnadsnämnden tog 2015-03-19 § 43 beslut om att föreslå kommunfullmäktige att anta handlingsplanen. Kommunfullmäktige valde därefter 2015-04-27 § 55 att återremittera ärendet med begäran om djupare analys gällande likabehandling.

Svaret på remissen delas upp i två delar; dels beträffande likabehandling mellan de vägföreningar som ligger innanför respektive utanför övertagandeområdet och dels frågan om likabehandling, då en fördröjning i tid kommer uppstå mellan de första och sista föreningarna som tas över. Förtydligandet presenteras i tjänsteutlåtande 2015-09-02.

På samhällsbyggnadsnämndens sammanträde 2015-08-27 § 113 lämnades information till nämnden i det aktuella ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från sektor samhällsbyggnad 2015-09-02
- Kommunalt övertagande av enskilda tätortsvägar - Handlingsplan för ändrat huvudmannaskap, 2015-03-02
- Protokollsutdrag samhällsbyggnadsnämnden 2015-03-19 § 43
- Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2015-04-27 § 55

Sektor samhällsbyggnads beslutsförslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar med stöd av förtydligandet på återremissen att anta handlingsplanen för ändrat huvudmannaskap.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige uppdrar åt samhällsbyggnadsnämnden att påbörja arbetet med att genomföra övertagandet i enlighet med handlingsplanen för ändrat huvudmannaskap.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att upprustningsbidraget till vägföreningarna i samband med övertagandet är 50 %.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige uppdrar åt samhällsbyggnadsnämnden att påbörja arbetet med framtagande av förslag till nya bidrag för vägföreningar utanför kommunens tätorter.

Yrkande

Paula Örn (S) yrkar bifall till sektor samhällsbyggnads beslutsförslag med ändringen att beslutssats 1:

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar med stöd av förtydligandet på återremissen att anta handlingsplanen för ändrat huvudmannaskap.

Justerandes sign.		Utdragsbestyrkande
-------------------	--	--------------------

ersätts med:

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar handlingsplanen för ändrat huvudmannaskap.

Beslutsgång

Ordförande ställer proposition på dels sitt eget yrkande och dels på sektor samhällsbyggnads beslutsförslag och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med sitt eget yrkande.

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar handlingsplanen för ändrat huvudmannaskap.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige uppdrar åt samhällsbyggnadsnämnden att påbörja arbetet med att genomföra övertagandet i enlighet med handlingsplanen för ändrat huvudmannaskap.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att upprustningsbidraget till vägföreningarna i samband med övertagandet är 50 %.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige uppdrar åt samhällsbyggnadsnämnden att påbörja arbetet med framtagande av förslag till nya bidrag för vägföreningar utanför kommunens tätorter.

Deltagande i beslut

Åke Niklasson (C) anmäler innan kommunstyrelsens beslut att han inte deltar i beslutet.

—

Beslutsexpediering

För vidare hantering

Kommunfullmäktige

Justerandes sign.		Utdragsbestyrkande
-------------------	--	--------------------